

MD-2060, CHIȘINĂU, bd. DACIA 41, tel: 0 22 77-39-96, www.utm.md

DREPT SUCCESORAL

1. Date despre unitatea de curs/modul

Facultatea	Cadastru, Geodezie și Construcții				
Catedra/departamentul	Drept				
Ciclul de studii	Studii superioare de licență, ciclul I				
Programul de studiu	0421.1 DREPT				
Titularul activităților de curs	Lupașcu Zinaida, conf. Univ. Dr.				
Titularul activităților de seminar	Lupașcu Zinaida, conf. Univ. Dr.				
Anul de studiu	Semestrul	Tip de evaluare	Categoria formativă	Categoria de opționalitate	Credite ECTS
III (învățământ cu frecvență); III (învățământ cu frecvență redusă)	VI; VII.	E E, LV	S – unitate de curs de specializare	A - unitate de curs opțională	5

2. Timpul total estimat

Total ore în planul de învățământ	Din care				
	Ore auditoriale		Lucrul individual		
	Curs	Laborator/seminar	Proiect de an, lucrare de verificare	Studiul materialului teoretic	Pregătire aplicații
zi 135	45	30	-	30	30
f/r 120	8	8	20	42	42

3. Precondiții de acces la unitatea de curs/modul

Conform planului de învățământ	Trebuie să fi finalizat cu succes cursurile: Teoria generală a dreptului, Istoria generală a statului și dreptului, Drept constituțional, Drept administrativ, Drept funciar, Drept civil I-IV, Drept imobiliar.
Conform competențelor	✓ Cunoașterea teoretică profundă a conceptelor de bază, ideilor și doctrinelor principale, expuse în literatura de specialitate, inclusiv cele contradictorii, cu care se operează în cadrul raporturilor de succesiune și în cadrul activității notariale din RM; ✓ Cunoașterea problematicii principalelor instituții ale dreptului succesoral: deschiderea moștenirii, condițiile generale ale dreptului la moștenire; principiile care guvernează devoluțiunea legală a moștenirii; drepturile succesoriale ale soțului supraviețuitor, ale rudelor defunctului din cele patru clase de moștenitori legali și ale comunei,

	orașului/municipiului sau, după caz, statului; devoluțiunea testamentară a moștenirii; transmisiunea moștenirii; indiviziunea și partajul succesoral. ✓ Capacitatea de a înțelege și explica reglementările în vigoare, de a elabora acte civile (contracte, testamente, procuri etc.) ✓ Capacitate de sintetizare și interpretare a informațiilor primite, de rezolvare a unor probleme de bază (spețe) și extinderea la probleme specifice; ✓ Dezvoltarea unor aptitudini de scris concis și clar, precum prezentare și dezbateri; ✓ Capacitatea de a înțelege și explica reglementările în vigoare.
--	--

4. Condiții de desfășurare a procesului educațional pentru

Curs	Pentru a atinge obiectivele cursului studenții trebuie să posede abilități de a înțelege și explica reglementările în vigoare, de a elabora acte civile (contracte, testamente, procuri etc.), capacitate de sintetizare și interpretare a informațiilor primite, de rezolvare a unor probleme de bază (spețe) și extinderea la probleme specifice, aptitudini de scris concis și clar, precum prezentare și dezbateri. Pentru prezentarea materialului teoretic în sala de curs este nevoie de proiector și calculator. Nu vor fi tolerate întârzierile studenților, precum și convorbirile telefonice în timpul cursului.
Laborator/seminar	Studenții vor perfectă portofolii ce conțin mostre de acte întocmite de notar și referate la una din temele propuse. Interpretarea articolelor din actele normative, comentarea practicii judiciare și a hotărârilor Plenului CSJ. Lucru în grup, soluționarea spețelor.

5. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	CP3. Aplicarea capacităților logice, comparative și deductive în cunoașterea teoretică profundă a conceptelor de bază, ideilor și doctrinelor principale, expuse în literatura de specialitate, inclusiv cele contradictorii, cu care se operează în cadrul raporturilor de succesiune și în cadrul activității notariale din RM; C3.1. Identificarea normelor juridice din sistemul de drept al RM și european și a principalelor instrumente juridice internaționale C3.2. Explicarea și interpretarea normelor juridice naționale, a celor europene și a prevederilor internaționale prin utilizarea cunoștințelor însușite și elaborarea actelor procesuale civile pe cauze despre succesiune; C3.3. Identificare prevederilor legale din legislația RM, europeană sau internațională, aplicabile într-un context determinat și reflectarea procedurilor de autentificare, certificare, îndeplinire a diverselor acte notariale. C3.4. Realizarea studiului juridic și distingerea între prevederile relevante față de cele irelevante care au incidență în rezolvarea unor situații specifice și determinarea obiectului și sarcinii probațiunii în cauzele despre succesiune, precum și utilizarea adecvată a mijloacelor de probă; C3.5. Elaborarea de proiecte profesionale cu utilizarea legislației RM și a celei europene și internaționale în vigoare și Cunoașterea și utilizarea adecvată a noțiunilor
-------------------------	---

	specifice disciplinei.
Competențe profesionale	CPL5. Elaborarea proiectelor juridice specifice domeniului profesional, inclusiv cu utilizarea tehnologiilor informaționale C5.1. Identificarea surselor de informare în domeniul dreptului (legislației, doctrinei și jurisprudenței), aplicabile la o problemă de drept, inclusiv utilizarea bazelor de date juridice C5.2. Explicarea și interpretarea surselor de informare din domeniul dreptului (legislația, doctrina și jurisprudența), referitoare la o problemă de drept concretă C5.3. Selectarea informațiilor juridice necesare pentru rezolvarea unei probleme concrete C5.4. Evaluarea critică a textelor din legislație, doctrină și jurisprudență, referitoare la principalele instituții ale dreptului succesoral: deschiderea moștenirii, condițiile generale ale dreptului la moștenire; principiile care guvernează devoluțiunea legală a moștenirii; drepturile successorale ale soțului supraviețuitor, ale rudelor defunctului din cele patru clase de moștenitori legali și ale comunei, orașului/municipiului sau, după caz, statului; devoluțiunea testamentară a moștenirii; transmisiunea moștenirii; indiviziunea și partajul succesoral. C5.5. Elaborarea de proiecte profesionale utilizând legislația, doctrina și jurisprudența inclusiv tehnologiile informaționale și aplicarea fără echivoc a normelor de drept material și procesual, precum și a prevederilor CEDO și a practicii CtEDO la examinarea și soluționarea diferitor cazuri successorale;
Competențe transversale	CT1. Realizarea sarcinilor profesionale în mod eficient și responsabil, cu respectarea regulilor deontologice specifice domeniului CT2. Aplicarea tehnicilor de muncă eficientă în echipă (cu elemente de interdisciplinaritate), cu respectarea palierele ierarhice CT3. Utilizarea eficientă a resurselor de comunicare și a surselor de informare și de formare profesională asistată, atât în limba română, cât și într-o limbă străină

6. Obiectivele standard ale modului / disciplinei

Obiectivul general	pregătirea specialiștilor cu cunoștințe juridice corespunzătoare în domeniul notariatului și legislației cu privire la notariat, în vederea activității practice a acestora în cadrul Direcției de specialitate a Ministerului Justiției, precum și în calitate de notar.
Obiectivele specifice	Cunoașterea teoretică profundă a conceptelor de bază, ideilor și doctrinelor principale, expuse în literatura de specialitate, inclusiv cele contradictorii, cu privire la notariat și activitatea notarială în RM; Analiza evoluției legislative a organizării și funcționării notariatului în RM și în unele state din lume; Reflectarea procedurilor de autentificare a diverselor acte notariale. Cunoașterea și utilizarea adecvată a noțiunilor specifice disciplinei.
Cunoaștere și înțelegere	- să definească noțiunile legale și doctrinare ale procedurii notariale și dreptului succesoral; - să determine locul notariatului în sistemul organelor ocrotirii

	normelor de drept; - să identifice obiectul de studiu ale modulului „Dreptul succesoral”; - să determine corelația dintre doctrina și practica în materia procedurii notariale și a dreptului succesoral; - să posede cunoștințele teoretice privind normele juridice ce reglementează procedura notarială și dreptul succesoral; - să interpreteze normele juridice ce reglementează procedura notarială și dreptul succesoral; - să identifice temeiurile juridice de îndeplinire a actelor notariale, inclusiv în cadrul procedurii succesorale;
Aplicare	- să determine categoriile și conținutul actelor notariale; - să clasifice actele notariale în funcție de diverse criterii și să evidențieze particularitățile fiecărui tip de act notarial; - să însușească procedura de îndeplinire a fiecărei categorii de acte notariale; - să delimiteze succesiunea legală de cea testamentară; - să determine soluțiile corecte la problemele de ordin practic în cadrul activității notariale; - să facă generalizări referitoare la procedura îndeplinirii actelor notariale; - să aplice metodele comparative cu privire la legislația națională și a altor state (România, Rusia, Ucraina ș.a.) în materia procedurii notariale și ale dreptului succesoral; - să acumuleze deprinderi pentru îndeplinirea actelor notariale; - să întocmească acte în cadrul procedurii notariale și succesorale; - să deprindă rezolvarea spețelor concrete
Integrare	- să estimeze tendințele societății în direcția perfecționării dreptului succesoral; - să aprecieze rolul și importanța dreptului succesoral în doctrină, în practica judiciară și notarială, în viața cotidiană; - să formuleze propuneri de compatibilizare a prevederilor normelor autohtone cu prevederile legislației europene; - să estimeze eficiența normelor care reglementează procedura notarială și dreptul succesoral; - să deducă problemele, coliziile normelor de drept în domeniul dreptului succesoral și notariatului; - să propună soluții în caz de colizie a normelor de drept; - să ofere proiecte de norme noi, care ar urma să fie incluse în Legea cu privire la notariat și în Codul civil. - să compare pozițiile doctrinare și experiența practică, să demonstreze temeinicia teoriilor științifice sau a experienței practice alese ca suport; - să creeze diverse situații practice în baza cunoștințelor acumulate și ținând cont de prevederile legislației în vigoare.

6. Conținutul unității de curs/modulului

Tematica activităților didactice	Numărul de ore	
	învățământ cu frecvență	învățământ cu frecvență redusă
Tematica prelegerilor		
Tema 1 CONSIDERAȚII GENERALE PRIVIND MATERIA MOȘTENIRII	4	0
Tema 2 .MOȘTENIREA LEGALĂ	2	1
Tema 3.MOȘTENIREA TESTAMENTARĂ	2	1
Tema 4.ÎNTOCMIREA TESTAMENTULUI	2	1
Tema 5.DESEMNAREA MOȘTENITORULUI SUBSECVENT ȘI PREALABIL	2	1
Tema 6 LEGATUL.SARCINA	4	1

Tema 7..EXECUTORUL TESTAMENTAR	2	1
TEMA 8.STATUTUL JURIDIC AL MOȘTENITORULUI	4	1
Tema10..RĂSPUNDEREA MOȘTENITORULUI PENTRU PASIVUL MASEI SUCCESORALE	2	1
Tema 11 .REZERVA SUCCESORALĂ	2	1
Tema 12.CONFIRMAREA DREPTURILOR REZULTATE DIN MOȘTENIRE	4	1
Total prelegeri:	30	10

Tematica activităților didactice	Numărul de ore	
	învățământ cu frecvență	învățământ cu frecvență redusă
Tematica lucrărilor de laborator/seminarelor		
Tema 1 CONSIDERAȚII GENERALE PRIVIND MATERIA MOȘTENIRII	2	0
Tema 2 .MOȘTENIREA LEGALĂ	4	1
Tema 3.MOȘTENIREA TESTAMENTARĂ	4	1
Tema 4.ÎNTOCMIREA TESTAMENTULUI	2	1
Tema 5.DESEMNAREA MOȘTENITORULUI SUBSECVENT ȘI PREALABIL	2	1
Tema 6 LEGATUL.SARCINA	2	1
Tema 7..EXECUTORUL TESTAMENTAR	2	1
TEMA 8.STATUTUL JURIDIC AL MOȘTENITORULUI	2	1
Tema10..RĂSPUNDEREA MOȘTENITORULUI PENTRU PASIVUL MASEI SUCCESORALE	4	1
Tema 11 .REZERVA SUCCESORALĂ	2	1
Tema 12.CONFIRMAREA DREPTURILOR REZULTATE DIN MOȘTENIRE	2	1
Total prelegeri:	30	10

7. Referințe bibliografice

Principale	1. Legea cu privire la organizarea activității notarilor nr. 69 din 14.04.2016. Publicat în Monitorul Oficial nr. 277-287 din 26.08.2016 2. Legea cu privire la notariat nr.1453 din 08.11.2002 // <i>M.O.nr.154-157/1209 din 21.11.2002.</i> 3. Legea privind procedura notarială / Nr. LP246/2018 din 15.11.2018/Publicat : 01.02.2019 în MONITORUL OFICIAL Nr. 30-37 art. 89
------------	---

	4. Cojocari E. <i>Drept notarial. Manual</i>. Chișinău: Ruxanda, 1998. 5. Constatinescu E., Chibac Gh., Bondarciuc O. <i>Notariat. Manual pentru studenții facultăților de drept</i>. Chișinău: Pontos, 2001, 223 p. 6. Leș I. <i>Manual de drept notarial. Ediția a 2-a</i>. București: C.H. Beck, 2008, 210 p. 7. Ioan Popa, Alin-Adrian Moise, <i>Drept notarial. Organizarea activității. Statutul notarului. Proceduri notariale</i>, Ed. Universul Juridic, București, 2013; 8. Ioan Leș, <i>Elemente de drept notarial. Ediția a treia</i>, Ed. CH Beck, București, 2014; 9. Fl.A. Baias, E. Chelaru, R. Constantinovici, I. Macovei (coord.), <i>Noul Cod civil, Comentariu pe articole, ediția a 3-a</i>, Ed. C.H. Beck, București, 2021;
Suplimentare	1) Cara-Rusnac A. <i>Organizarea instituției notariatului în sistemul de drept din Republica Moldova și perspectivele ei de dezvoltare</i>. Autoreferatul tezei de doctor în drept. Chișinău, 2012. http://www.cnaa.acad.md/theses/ 2) Cara-Rusnac A. <i>Sistemul notarial latin din statele dezvoltate ca: Germania, Canada, Franța și Italia. Influența acestuia asupra țărilor în curs de dezvoltare</i>. http://rmdiri.md/?p=811. 3) Мочану Е. <i>Закона Республики Молдова с привре ла нотариат нр.1153 дин 11.04.1997. Комментарий</i>. Chișinău: 1999. 4) Полтавская Н., Кузнецов В. <i>Нотариат: Курс лекций</i>. Москва: Омега-Л, 2002. 5) Черемных Г.Г., Черемных И.Г. <i>Нотариальное право Российской Федерации</i>. Москва: Эксмо, 2006, 416 с. 6) Adina R. Motica, Oana-Elena Buzincu, Veronica Stan, <i>Admiterea în notariat</i>, Ediția a șasea, revizuită și adăugită, Ed. Universul Juridic, București, 2020

8. Evaluare

Curentă		Proiect de an, lucrări de verificare	Examen final
Atestarea 1	Atestarea 2		
Zi 30%	30%	-	40%
f/r -	-	20%	80%
Standard minim de performanță			
Prezența și activitatea la prelegeri și seminarii; Obținerea notei minime de „5” la fiecare dintre atestări (pentru secția cu frecvență la zi); Susținerea lucrării de verificare (pentru secția fără frecvență); Activitate susținută în timpul semestrului; Exprimare clară și concisă în limbajul juridic; Însușirea noțiunilor de bază ale disciplinei Notariatul; Să dovedească însușirea minimă a materiei prin tratarea fiecărui subiect; Lipsa erorilor grave; Soluționarea corectă a minimum 45% din totalul subiectelor din testul de examinare final.			

9. Desfășurarea activității didactice și de evaluare în mediul online

Platforma <i>Microsoft Teams</i> utilizată	Aplicația de videoconferință ce va fi utilizată	Condițiile tehnice necesare pentru participarea la procesul educațional și la procesul de evaluare	Modalitatea/platforma prin care suportul de curs poate fi consultat în format electronic și în care pot fi accesate alte resurse de învățare / bibliografice în format digital
		Studentul are nevoie de	http://moodle.utm.md/course/view

		acces la mijloace tehnice specifice, în vederea participării la procesul educațional și la cel de evaluare: desktop / laptop / tabletă / smartphone conectate la internet, care permit accesul pe platforma <i>Microsoft Teams</i> utilizată, precum și instalarea aplicației de videoconferință folosite. În vederea desfășurării optime a procesului de învățământ, logarea studentului pe platforma de <i>Microsoft Teams</i> utilizată se va face exclusiv de pe contul instituțional (prenume.nume@dp.utm.md).	.php?id=2202